

Justyna Michałowska

Indywidualny program edukacyjno- terapeutyczny (IPET) dla dziecka z autyzmem

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) dla dziecka z autyzmem

Arkusz wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia dotyczy:

Dziecko: Tomek, lat 6

Podstawa opracowania IPET-u: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm

Podsumowanie oceny funkcjonowania ucznia na podstawie diagnoz częściowych

Ogólna sprawność fizyczna (motoryka duża)

Mocne strony dziecka: chłopiec porusza się samodzielnie.

Słabe strony dziecka:

- Chłopiec ma trudności z koordynacją ruchową, w zachowaniu widoczne stereotypie ruchowe.
- Trudność sprawia Tomkowi chwytanie, rzucanie piłką, utrzymanie równowagi.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: rozwijanie ogólnej sprawności motorycznej.

Sprawność rąk (motoryka mała)

Mocne strony dziecka:

- Chłopiec chwyta drobne przedmioty, wykształcony jest chwyt pęsetkowy.
- Tomek umieszcza drobne przedmioty w miseczce i butelce, przewraca kartki w książce.

Słabe strony dziecka:

- Słaba sprawność manualna, nieprawidłowy uchwyt narzędzia, słaby nacisk.
- W trakcie bazgrania chłopiec używa zamiennie prawej i lewej ręki.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Rozwijanie sprawności manualnej – elementy ergoterapii.
- Trzeba ustalić dominującą rękę i rozwijać jej sprawność.

Zmysły (wzrok, słuch, czucie, węch, równowaga) i integracja sensoryczna

Mocne strony dziecka: bez zaburzeń wzroku i słuchu.

Słabe strony dziecka: zaburzona integracja sensoryczna, nadwrażliwość na bodźce słuchowe oraz słaba wrażliwość na bodźce czuciowe.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Ograniczenie liczby bodźców.
- Stopniowe oswojenie dziecka z dźwiękami otoczenia.
- Terapia SI.

Komunikowanie się oraz artykulacja

Mocne strony dziecka:

- Chłopiec rozumie proste polecenia poparte gestem, typu „daj”, „chodź”.
- Czasami potrafi za pomocą gestów zakomunikować swoje potrzeby.

Słabe strony dziecka:

- Chłopiec nie mówi, brak jest komunikacyjnej funkcji mowy.
- Nie obserwowano zastępczej komunikacji niewerbalnej.
- Tomek nie przejawia potrzeby komunikowania się z otoczeniem, nawet za pomocą gestów. Nie wita się i nie żegna, wydaje jedynie dźwięki niertykułowane.
- Chłopiec nie naśladuje dźwięków, nie reaguje na mowę otoczenia, nie naśladuje jej, nie tworzy wypowiedzi.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Wybór i wprowadzenie komunikacji alternatywnej, np. PECS.
- Rozwijanie mowy, rozumienia; kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktu i budowania pola wspólnej uwagi.

- Rozwijanie umiejętności naśladowania dźwięków.
- Zajęcia z logopedą.

Sfera poznawcza (oppanowanie technik szkolnych, zakres opanowanych treści programowych, osiągnięcia i trudności, pamięć, uwaga, myślenie)

Mocne strony dziecka:

- Chłopiec potrafi sprawnie ułożyć krążki na piramidce, nie uwzględnia natomiast właściwej kolejności.
- Przejawia zainteresowanie niektórymi przedmiotami, książki ogląda pod nietypowym kątem, lubi przewracanie kartek.
- Bardzo długo koncentruje się na wybranej czynności – potrafi przez długi czas wkładać i wykladać klocki z pudełka, przekładać kartki w książce.

Słabe strony dziecka:

- Tomek nie klasyfikuje przedmiotów, nie rozpoznaje kształtów i kolorów.
- Słaba koncentracja uwagi i liczne zachowania impulsywne.
- Widoczna jest niespecyficzna aktywność zabawowa, która jest krótkotrwała.
- Chłopiec wykazuje nadmierną ruchliwość, bardzo krótko skupia się na czynności.
- W zachowaniu chłopca widoczne są liczne stereotypy, echolalia.
- Nie zaobserwowano elementów zabawy tematycznej.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- stymulowanie wszechstronnego rozwoju ucznia, niwelowanie deficytów, usprawnianie percepcji słuchowej, wzrokowej, pamięci, wydłużanie koncentracji uwagi;
- rozwijanie umiejętności zabawy;
- przerywanie zabaw stereotypowych.

Sfera emocjonalno-motywacyjna (radzenie sobie z emocjami, motywacja do nauki i pokonywania trudności itp.)

Mocne strony dziecka: chłopiec dłużej skupia się na czynności, którą lubi, aktywności ruchowej (chodzenie, bieganie) oraz specyficznym manipulowaniu przedmiotami.

Słabe strony dziecka:

- Tomek nie wykazuje zainteresowania czynnością zabawową ani zadaniową. Nie okazuje zadowolenia.
- Krzyczy, gdy mu się odmawia. W nowej sytuacji – płacze, krzyczy. Przejawia silnie utrwalone zachowania rutynowe.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Wzbudzanie zainteresowania otoczeniem, wzmacnianie pożądaných zachowań i postępów dziecka.
- Zapewnienie stabilnego i przewidywalnego harmonogramu dnia, np. plany aktywności.
- Obecność nauczyciela wspomagającego.

Sfera społeczna (kompetencje społeczne, relacje z dorosłymi, relacje z rówieśnikami itp.)

Mocne strony dziecka: proste czynności, takie jak np. układanie klocków, wykonuje z pomocą dorosłego.

Słabe strony dziecka: widoczny jest brak reakcji na kontakty społeczne, próby nawiązywania relacji interpersonalnych. Chłopiec nie reaguje na swoje imię, nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, nie próbuje zainteresować osoby dorosłej tym, co aktualnie robi.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Trening umiejętności społecznych.
- Praca z nauczycielem w kontakcie jeden na jeden, podpowiedzi manualne w procesie rozwijania nowych umiejętności.

- Budowanie pola wspólnej uwagi, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, wzbudzanie zainteresowania dziecka – wykorzystanie przedmiotu.

Samodzielność

Mocne strony dziecka: chłopiec potrafi skorzystać z toalety, samodzielnie je posiłki.

Słabe strony dziecka:

- Tomek nie komunikuje potrzeb fizjologicznych.
- Jest mało samodzielny w czynnościach samoobsługowych, wymaga pomocy – nie potrafi jednak samodzielnie się umyć, wytrzeć w ręcznik, nie ubiera i nie rozbiera się samodzielnie.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Trening umiejętności społecznych.
- Pomoc nauczyciela wspomagającego.
- Stwarzanie okazji do rozwijania czynności samoobsługowych, wzmocnienie pożądanego zachowań.
- Modelowanie zachowań.

Szczególne uzdolnienia:

- Nie wykazuje szczególnych uzdolnień.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: pomoc w odkrywaniu zainteresowań i uzdolnień.

Stan zdrowia ucznia w tym przyjmowane leki:

- Pod opieką psychiatry, leczony farmakologicznie (rispolept).

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Współpraca z lekarzem.

Inne obszary ważne z punktu widzenia funkcjonowania dziecka:

- Chłopiec jest pod opieką Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Autyzmem. Raz w tygodniu uczestniczy w zajęciach z terapeutą.
- Bierze udział w zajęciach wczesnego wspomaganie rozwoju w poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Współpraca ze specjalistami, zapraszanie specjalistów na spotkania zespołów.

Podpis uczestników zespołu

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny

Dane ucznia

- Imię i nazwisko ucznia: **Tomek**
- Data urodzenia: **2009**
- Dane przedszkola: **Przedszkole z oddziałami integracyjnymi**
- Grupa: **sześciolatki**
- Wychowawca: brak informacji
- Koordynator zespołu: brak informacji
- Nr orzeczenia: brak informacji
- Data wystawienia orzeczenia: **1.09.2008 r.**
- Podstawa opracowania IPET: **orzeczenie o potrzebie kształcenia dla dzieci z autyzmem**

Zalecenia zawarte w orzeczeniu:

Kształcenie specjalne dla dzieci i młodzieży z autyzmem realizowane w przedszkolu specjalnym lub oddziale specjalnym, w przedszkolu integracyjnym lub oddziale integracyjnym lub w przedszkolu ogólnodostępnym po zapewnieniu odpowiednich metod i forma pracy oraz rewalidacji. Najlepszą formą kształcenia jest edukacja w przedszkolu integracyjnym.

W pracy z dzieckiem konieczne jest wspieranie jego rozwoju psychomotorycznego.

Zaleca się zajęcia rewalidacyjne w celu stymulowania rozwoju poznawczego, percepcji wzrokowej i słuchowej, koordynacji wzrokowo-ruchowej, sprawności manualnej i rozwijania funkcji językowych.

Konieczne jest:

- Rozwijanie umiejętności naśladowania, rozumienia mowy i wykonywania poleceń.
- Kształcenie prawidłowych relacji społecznych, nawiązywania kontaktu wzrokowego, reagowania na imię.
- Rozwijanie percepcji słuchowej: odbieranie, różnicowanie i porównywanie dźwięków, kojarzenie dźwięków ze zwierzętami, instrumentami, przedmiotami z otoczenia.
- Usprawnianie percepcji wzrokowej, koordynacji wzrokowo-ruchowej wykorzystujące aktywność poznawczą dziecka i dostarczające różnorodnych, atrakcyjnych zadań, szczególnie manipulacyjnych.
- Usprawnianie samoobsługi w zakresie jedzenia, ubierania, rozbierania, czynności toaletowych.
- Niezbędna jest praca nad usprawnianiem funkcjonowania społecznego dziecka. Należy wykorzystywać naturalne okoliczności życiowe w celu modelowania oczekiwanych zachowań w różnych sytuacjach społecznych oraz sposobów wyrażania emocji.
- Ważne jest udzielenie wsparcia rodzinie dziecka w procesie pełnej adaptacji do niepełnosprawności oraz współpraca w realizacji programu wczesnego wspomaganie rozwoju, a także tworzenia warunków i sposobów wszechstronnej stymulacji rozwoju dziecka najbliższym otoczeniu. Wskazana jest pomoc nauczyciela wspomagającego.

Czas realizacji programu: **na czas edukacji przedszkolnej**

Cele

Edukacyjne

Ogólne:

- stymulowanie wszechstronnego rozwoju psychomotorycznego,

Szczegółowe:

- rozwijanie sprawności motorycznej;
- rozwijanie sprawności manualnej;
- rozwijanie funkcji słuchowych i wzrokowych;
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej;
- stymulowanie myślenia (kategoryzowanie, myślenie przyczynowo-skutkowe);
- rozwijanie mowy i komunikacji alternatywnej;
- kształtowanie umiejętności samoobsługowych i samodzielności;
- generalizowanie i utrzymywanie efektów uczenia się;
- kształtowanie umiejętności wspólnej zabawy i pracy;
- odkrycie i rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień;
- wypracowanie gotowości do podjęcia nauki szkolnej.

Terapeutyczne

Ogólne:

- kształtowanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych umożliwiających funkcjonowanie w grupie i w relacji z dorosłymi.

Szczegółowe:

- kształtowanie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem; wzbudzanie motywacji do komunikowania się z otoczeniem;
- kształcenie umiejętności naśladowania;

- kształcenie umiejętności współdziałania;
- pomoc w uwalnianiu się od zachowań niepożądanych;
- budowanie motywacji do pracy.

Zakres dostosowań:

Warunki zewnętrzne (w tym stanowisko pracy):

- Ograniczenie bodźców zewnętrznych, minimalizowanie hałasu, nadmiaru bodźców wizualnych.

Organizacja pracy na zajęciach:

- Umożliwienie kontaktu terapeutycznego jeden na jeden (dziecko i dorosły, nauczyciel lub terapeuta).
- Umożliwienie pracy dziecka w parze z innym dzieckiem.
- Umożliwienie pracy w małej grupie.
- Zapewnienie stałego rytmu dnia.
- Uprzedzanie o planowanych zmianach.
- Stała opieka nauczyciela, który będzie używał języka alternatywnego.
- Zapewnienie pomocy nauczyciela lub asystenta w celu wsparcia fizycznego w czynnościach samoobsługowych (np. podpowiedź manualna).
- Stosowanie form przekazu w sposób zrozumiały dla dziecka.
- Wdrażanie do reguł zabawy tematycznej.
- Dbłość o nieprzeciążanie nadmiarem bodźców zmysłowych – zapewnienie wielozmysłowego przekazywania wiedzy, stosowanie metod poglądowych, obrazowych.
- Zapewnienie uporządkowanego procesu uczenia się: podział zadań na mniejsze części, udzielanie jasnych i konkretnych wskazówek.
- Zapewnienie możliwości relaksu i uspokojenia.

- Stosowanie bodźców, które są dla dziecka organizujące – według ustaleń terapeuty SI.

Egzekwowanie wiedzy:

- Obserwacja.
- Powtarzanie materiału dydaktycznego w różnych sytuacjach i na różne sposoby.

Motywowanie i ocenianie:

- Zastosowanie systemu żetonowego.
- Pochwały za wykonanie zadania, ignorowanie niepożądanych.
- Docenianie pozytywów.

Sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne:

- Materiały dydaktyczne wykorzystujące alternatywny język.
- Urządzenia techniczne i informatyczne zapewniające możliwość operowania językiem alternatywnym.
- Zapewnienie odpowiednich materiałów dydaktycznych – zabawek i obrazków o prostej strukturze i formie (poglądowe, wielozmysłowe).
- Środki wykorzystujące technologie informacyjne: komputer, tablet, tablice multimedialne.
- Plany aktywności.
- Fotografie, rysunki, schematy, konkretne przedmioty

Inne:

- nie dotyczy

Zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów (kto w ramach jakich zajęć i jakie działania podejmuje)

Zakres działań o charakterze rewalidacyjnym

Rewalidacja indywidualna – nauczyciel specjalista

1. Usprawnia wszechstronny rozwój psychomotoryczny, rozwija funkcje percepcyjne, myślenia i komunikowania się, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji alternatywnej:
 - rozwija umiejętności naśladowania;
 - rozwija percepcję słuchową: ćwiczenia słuchowe – dźwięki werbalne i niewerbalne, naśladowanie wydawania dźwięków, lokalizacja dźwięków w przestrzeni, rozpoznawanie i zapamiętywanie dźwięków, różnicowanie dźwięków, naśladowanie dźwięków.
2. Rozwija funkcje wzrokowe:
 - podtrzymuje kontakt wzrokowy;
 - kontroluje wzrokiem wykonywane czynności;
 - przeprowadza analizę i syntezę wzrokową na materiale tematycznym i aтематиycznym (identyfikacje przedmiotów, obrazków, porównywanie, różnicowanie).
3. Stymuluje rozwój zabawy:
 - zabawy naśladowujące jedną czynność;
 - zabawy z wykorzystaniem sekwencji działań;
 - zabawy z regułami;
 - zabawy tematyczne.
4. Rozwija myślenie:
 - kategoryzowanie według koloru, wielkości, kształtu;

- tworzenie kategorii tematycznych (jedzenie, zabawki, pojazdy, ubrania, naczynia, meble, zwierzęta, ludzie).
5. Terapia integracji sensorycznej w celu poprawy odbioru i przetwarzania informacji, niwelowanie bodźców dezintegrujących, stosowanie bodźców organizujących.

Zajęcia logopedyczne – logopeda

- Usprawnia mowę, rozumienia języka i komunikacji alternatywnej.
- Przeprowadza ćwiczenia artykulacji: proste wykrzyknienia, pierwsze słowa, witanie i żegnanie, mówienie własnego imienia, naśladowanie dźwięków otoczenia, nazywanie czynności, nazywanie członków rodziny, dokonywanie wyboru „co chcesz?”, rozumienie i nazywanie, odpowiadanie na pytania.

Wychowawca podczas obowiązkowych zajęć

- Dostosowuje wymagania do indywidualnych potrzeb dziecka.
- Rozwija umiejętności naśladowania: rytmicznego stukania, dźwięków, dotykania części ciała, klaskania, użycia przedmiotów; przeprowadza proste zabawy naśladowcze (z pomocą nauczyciela wspomagającego).
- Rozwija samodzielność w sytuacjach samoobsługowych – naśladowanie, stosowanie podpowiedzi manualnych (umiejętność ubierania się, korzystania z toalety, mycia, wycierania się).
- Przerywa stereotypowe zabawy.
- Organizuje aktywności dziecka w czasie tzw. zabaw swobodnych, modeluje zabawę, zachęca do naśladowania.
- Buduje kontakt z dzieckiem, rozwija komunikację według możliwości dziecka (po konsultacji ze specjalistą komunikacji alternatywnej), stosuje wypracowane symbole w pracy, nawiązuje kontakt wzrokowy, wydłuża jego czas.
- Opracowuje plany aktywności.
- Pomaga w nawiązywaniu relacji z rówieśnikami, kontroluje i monitoruje aktywności dziecka w grupie.

- Przeprowadza proste zabawy naśladowcze.
- Zachęca do wspólnej zabawy z drugim dzieckiem – jeżdżenie samochodem, toczenie piłki, zabawa lalką, klockami.
- Modeluje właściwe zachowania w różnych sytuacjach społecznych, konsekwentnie wymaga od dziecka spełniania poleceń, nie wyręcza go w działaniu, stosuje nagrody.
- Pomaga w wyrażaniu i rozumieniu emocji (okazuje, nazywa emocje, stosuje w pracy zabawy z pacynkami, obrazkami przedstawiającymi emocje).
- Kształtuje poczucie schematu własnego ciała i orientacji w przestrzeni – dotykanie części ciała, naśladowanie prostych gestów, szukanie przedmiotów, wykonywanie poleceń (połóż misia na stole, połóż misia pod stołem, połóż misia za stołem itp.).

Każde zajęcia powinny przebiegać wg stałego schematu – planu aktywności:

- Należy jasno, konkretnie, zwięźle formułować polecenia, stosować wypracowane symbole z komunikacji alternatywnej.
- Trzeba zapewnić taką organizację zajęć, aby chłopiec miał okazję pracować w parze z innym dzieckiem.

Rozwijanie percepcji i czynności poznawczych:

- budowanie piramidy z kótek; ustawianie wieży z kótek,
- rozróżnianie rysunków,
- rozróżnianie przedmiotów wydających dźwięki,
- dopasowywanie przedmiotów,
- dopasowywanie przedmiotów do obrazków,
- sortowanie przedmiotów,
- nauka nazw członków rodziny,
- wykonywanie prostych poleceń.

Rozwijanie motoryki małej i dużej:

- nalewanie, przelewanie;

- nabieranie łyżką materiałów sypkich;
- otwieranie pojemników;
- ćwiczenie rąk – z wykorzystaniem piłek o różnej miękkości, klamerek; wodzenie palcem, składanie papieru, cięcie nożyczkami;
- stanie na jednej nodze, kopanie piłki, stanie na palcach, toczenie piłki, podrzucanie piłek, woreczków itp.

Zakres działań o charakterze resocjalizacyjnym:

- nie dotyczy

Zakres działań o charakterze socjoterapeutycznym:

- nie dotyczy

Działania o innym charakterze:

- Zajęcia o charakterze terapeutycznym (psycholog lub specjalista z odpowiednim przygotowaniem) – w formie treningu umiejętności społecznych, rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych, przestrzegania reguł społecznych, zabawy tematycznej.
- Zajęcia w ramach terapii integracji sensorycznej.

Ustalenia dotyczące pomocy:

Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi spośród podanych poniżej:

- zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
- porady i konsultacje.

Ustalenia dyrektora:

- Zajęcia o charakterze terapeutycznym, prowadzone w roku szkolnym 2015/2016 poprzez zajęcia indywidualne i grupowe (2–3 dzieci) w wymiarze 1 godziny w miesiącu.

- Porady i konsultacje dla rodziców prowadzone w roku szkolnym 2015/2016 poprzez spotkania indywidualne w wymiarze 30 minut w miesiącu.
- Zajęcia logopedyczne prowadzone w roku szkolnym 2015/2016 poprzez zajęcia indywidualne w wymiarze 1 godziny w miesiącu.

Zajęcia rewalidacyjne i/lub resocjalizacyjne:

- Rewalidacja indywidualna, terapia SI.

Formy i metody pracy

Rodzaj zajęć:

- podczas zajęć obowiązkowych, podczas zajęć dodatkowych

Formy pracy:

- indywidualna, w małej grupie, w grupie

Metody pracy:

- trening umiejętności społecznych,
- model TEACCH – E. Shopler,
- metoda behawioralna,
- metoda Montessori,
- integracja sensoryczna,
- metoda Knilla,
- Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne,
- stymulacja polisensoryczna,
- metoda praktycznego działania,
- metoda obserwacji, pokaz,
- metoda zadań stawianych do wykonania,
- metoda wpływu osobistego.

Współpraca z rodzicami

Działania wspierające rodziców:

- Porady i wskazówki dotyczące pracy z dzieckiem, informowanie o postępach i trudnościach dziecka, wymiana informacji.

Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami w realizacji zadań

- Zapoznanie rodziców z podstawą programową i stosowanymi metodami pracy z dzieckiem.
- Włącznie ich do stosowania komunikacji alternatywnej.
- Wspólne opracowanie systemu nagradzania dziecka.

Współpraca z instytucjami

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Zakres współpracy:

- Współpraca z zespołem WWR z Poradni – wymiana doświadczeń, wspólne ustalenie strategii i wybór najlepszych metod pracy z dzieckiem.

Okres współpracy: rok szkolny 2015/2016

Osoby do kontaktu: członek zespołu

Placówka Doskonalenia Nauczycieli

Zakres współpracy: szkolenie dla rady pedagogicznej „Model pracy z uczniem z autyzmem”.

Okres współpracy: szkolenie na początku roku szkolnego

Osoby do kontaktu: osoba prowadząca szkolenie

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem

Zakres współpracy: współpraca z terapeutą, wspólne określenie strategii, wybór metod pracy z dzieckiem.

Okres współpracy: rok szkolny 2015/2016

Osoby do kontaktu: terapeuta

Ocena efektywności pomocy udzielanej uczniowi

Obszar ewaluacji: ewaluacja wyniku (które cele zostały osiągnięte?)

Opis (z podaniem przyczyn w przypadku, gdy cele i/lub zadania nie zostały zrealizowane):

Bieżąca analiza realizacji założonych celów

Obszar ewaluacji: ewaluacja procesu (w jaki sposób zadania zostały zrealizowane?):

Brak informacji

Czytelne podpisy uczestników zespołu oraz podpis Dyrektora

BANK DOBRYCH PRAKTYK

